

Vergaderjaar 2024–2025

36 287

Parlementaire Vergadering van de Benelux Interparlementaire Assemblée

G/ Nr. 8

VERSLAG VAN DE DERDE PLENAIRE ZITTING 2024

Vastgesteld 7 februari 2025

1. Inleiding

Twaalf Nederlandse Kamerleden namen deel aan de derde plenaire zitting in 2024 van het Benelux parlement onder Nederlands voorzitterschap in de Eerste Kamer der Staten-Generaal op 13 en 14 december 2024. Dit waren de Tweede Kamerleden **Van Campen** (VVD) en **Kamminga** (VVD), en de Eerste Kamerleden **Van Ballekom** (voorzitter Benelux parlement, VVD), **Van Wijk** (BBB), **Kluit** (GroenLinks-PvdA), **Belhirsch** (D66), **Van Hattem** (PVV), **Van Kesteren** (PVV), **Janssen** (SP), **Talsma** (delegatie-leider, ChristenUnie), **Hartog** (VOLT) en **Van der Goot** (OPNL). In totaal waren 24 parlementsleden uit de Benelux-landen aanwezig evenals een delegatie namens de Baltische Assemblée. Het themadebat op vrijdag was gewijd aan Wederzijdse erkenning van diploma's en beroepskwalificaties met bijdragen van en namens bewindspersonen uit Nederland, België en Luxemburg. Ook waren er inbrengen van diverse experts. Op zaterdag werd de aanbevelingen over Veiligheid in de havens van de Benelux unaniem aangenomen, werd er tussentijds verslag gedaan uit de verschillende commissies en werd de begroting 2025 voor het Benelux parlement goedgekeurd. Vanaf 2025 vinden de plenaire zittingen in Luxemburg plaats.

2. Nederlandse interventies in plenaire debatten

De plenaire zitting werd op vrijdag 13 december 2024 geopend door de voorzitter Eerste Kamer **Jan Anthonie Bruijn**. Hij stond stil bij het 80-jarig bestaan van de Benelux-Unie en daarmee de samenwerking tussen de drie landen, eerder dit jaar op 5 september en het grote belang daarvan voor de regio. Hierna verwelkomde voorzitter van het Benelux parlement **Pim van Ballekom** de gasten en de aanwezige leden. Van Ballekom blikte terug op de afgelopen twee jaar waarin Nederland voorzitter was van het Benelux parlement. Het eerste deel van het themadebat over wederzijdse erkenning van diploma's en beroepskwalificaties opende met een bijdrage van rapporteur over het sinds 2021 in werking getreden Verdrag over de automatische wederzijdse erkenning

van hoger onderwijsdiploma's tussen de Benelux-landen en de Baltische Staten. De voorzitter van de Universiteiten van Nederland Prof. Dr. Caspar van den Berg, pleitte voor een vlottere mobiliteit van talent en ziet dit als een noodzaak. «Het opent de wereld van studenten en alumni, en het bespaart bureaucratie als ze in buurland willen werken,» aldus Van den Berg. Open grenzen voor talent is iets wat naar zijn mening uit de mode is geraakt. Het publieke debat wordt gedomineerd door negatieve ontwikkelingen die reëel zijn, zoals het tekort aan woningen, maar de economische voordelen van buitenlands talent zijn hoger dan de kosten. Ook het rapport over de toekomst van het Europese concurrentievermogen van Mario Draghi wijst erop dat de EU radicaal moet investeren in innovatie. «Als we een veerkrachtige samenleving willen behouden, hebben we talenten en kennis nodig om het welzijnsniveau op peil te houden,» sprak Van den Berg. «Het erkennen van de beroepskwalificaties is daarvoor een belangrijke stap en er kan gebruik gemaakt worden van de uitgebreide ervaring die de Benelux-landen hebben opgebouwd tijdens het Bologna-proces,» aldus Van den Berg. Het verdrag dat is afgesloten tussen de Benelux en de Baltische staten kan dienen als een blauwdruk voor de rest van de EU voegde hij daaraan toe.

Thom van Campen wilde weten waar de Benelux landen een voortrekkersrol kunnen spelen in de verbetering van de afstemming in onderwijs-certificaten. Van den Berg antwoordde daarop dat de meerwaarde van de samenwerking in de Benelux de afgelopen tien jaar bewezen is. Op het vlak van de universiteiten is de afstemming bereikt maar in andere onderwijssectoren zoals HBO, MBO en VO valt er nog veel winst te boeken. Is er al ervaring met het vermijden van administratieve obstakels en de bijkomende «red tape» wilde **Hendrik-Jan Talsma** weten. Van den Berg wees erop dat er mogelijkheden liggen voor meer efficiency in de digitale registratie en in een Europees paspoort van vaardigheden en kwalificaties die bij een volgende werkgever of onderwijsinstelling erkend worden. In zijn videoboodschap wees Jerome Franssen, Vice-Minister-President en Minister van Onderwijs, Opleiding en Werkgelegenheid in de Belgische Duitstalige Gemeenschapsregering erop dat de samenwerking in de Benelux zich in het verleden heeft bewezen en dat in 2007 al overgegaan is tot wederzijdse erkenning.

Namens het Ministerie van Economische Zaken in Nederland ging Nadja Duykers in op het belang van de beroepskwalificaties. «Deze raken de fundamenteën van de Europese markt,» sprak zij. Voor wat betreft wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties zijn er nog vele belemmeringen volgens Duykers. Zij stelde dat het bij erkennen van beroepskwalificaties gaat om gereguleerde beroepen of beschermde beroepen dat alleen mag worden uitgeoefend door iemand die daarvoor toestemming heeft gekregen van een bevoegde autoriteit. In Nederland betreft dat beroepen met maatschappelijke risico's. Het kabinet zet sterk in op het wegnemen van belemmeringen inzake erkenning ten gunste van de interne markt zoals ook aanbevolen in het rapport over het EU-concurrentievermogen van voormalig Italiaanse premier Enrico Letta. Het ministerie haalt uit dat rapport drie concrete suggesties: het belang van het waarschuwingsmechanisme in het interne markt informatiesysteem, dat is om te voorkomen dat een persoon die een beroepsverbod heeft in het ene land toch kan werken in een ander land, het onderzoeken welke maatregelen zorgen voor vertraging en het inzetten op betere informatievoorziening voor ondernemers en beroepsbeoefenaars. Het gaat hierbij niet alleen over toepassing van regels, maar juist ook over het maken van keuzes. Duykers onderstreepte het belang om signalen van ondernemers te onderzoeken welke wet- en regelgeving voor vertraging zorgen. Dergelijke problemen kunnen soms worden verholpen door betere informatievoorziening.

Bij de toelichting van het Rapport van de Europese Rekenkamer (*Speciaal verslag 10/2024: De erkenning van beroepskwalificaties in de EU*) door Stef Blok, lid van de Rekenkamer van de EU concludeerde hij dat de erkenning van beroepskwalificaties in de EU een essentieel, echter mondjesmaat en inconsistent gebruikt mechanisme is voor de uitoefening van een gereguleerd beroep in een andere lidstaat. Voor burgers met een gereguleerd beroep die naar het buitenland verhuizen, is dit onderwerp erg belangrijk. De Europese Rekenkamer doet veel onderzoek naar effectiviteit van beleid en regelgeving. Uit hun onderzoek bleek dat het EU-systeem voor de erkenning van beroepskwalificaties slechts in 6% van de gevallen van mobiliteit binnen de EU wordt gebruikt. Ter verbetering beveelt de Europese Rekenkamer aan dat de EU-richtlijn uniform wordt toegepast door bijvoorbeeld het hanteren van duidelijke definities van begrippen. Ook Blok pleitte voor betrouwbare en coherentie informatie voor burgers en het toewerken naar één informatiebron om het makkelijker te maken. **Roelien Kamminga** wilde weten waar de belemmeringen zitten, nu de aanbevelingen zo duidelijk zijn en **Talsma** vroeg wat de Benelux landen kunnen doen op het gebied van het waarschuwingsmechanisme. Volgens Blok zitten de belemmeringen deels aan de operationele kant. Hoewel de Europese Commissie gaat werken aan de Richtlijn Beroepskwalificaties hebben ook de lidstaten hierin een rol als het gaat om bescherming van beroepsgroepen, iedere lidstaat heeft het recht te bepalen welke daarvoor in aanmerking komen. De rapporten van Draghi en Letta helpen de Europese Unie competitiever te worden.

Namens de Europese Commissie sprak Martin Le Vrang in een videoboodschap over de noodzaak van erkenning voor het functioneren van de interne markt zodat mensen binnen de EU kunnen werken in de sector waarvoor ze gekwalificeerd zijn. Daarom werkt de commissie aan een snel, eenvoudig en betaalbaar systeem van erkenning.

Na het themadebat gaven de commissievoorzitters een toelichting op het jaarprogramma voor 2025 en hun prioriteiten.

Op zaterdag 14 december presenteerde rapporteur **Talsma** de aanbeveling «Veiligheid in de havens van de Benelux», die met algemene stemmen werd aangenomen. Omdat in de praktijk havenautoriteiten en havenbedrijven tegen beperkingen aanlopen, met name in de reikwijdte van de wetgeving en het handhaven van veiligheidsmaatregelen, worden de drie regeringen gevraagd hierna onderzoek te doen en te bekijken wat de mogelijkheden zijn om een sanctie-escalatieladder in te voeren. Een andere oproep die het Benelux parlement doet, is intensivering van de controle van bulkgoederen en risico-containers in de havens om zo de pakkans te vergroten en de havens minder aantrekkelijk te maken voor criminelen. De rapporteur **Van der Goot** gaf een tussenrapportage over de stand van zaken rond de aanbeveling over telewerk en fiscaliteit van grenswerkers in het licht van de overeenkomsten die Luxemburg sinds 2023 met zijn buurlanden heeft gesloten. De begroting voor 2025 werd toegelicht door **Van Hattem** die sprak van een evenwichtige begroting en stelt voor deze vast te stellen zoals voorgesteld. Het secretariaat van de Benelux Unie overhandigde antwoorden op schriftelijke vragen van **Van Hattem** over belastingontwikpingsconstructies van Nederlandse XXL-distributiecentra via Luxemburg en op de nota van de commissie financiën en mobiliteit naar aanleiding van de antwoorden op de aanbeveling over goederenvervoer per vrachtwagen.

3. Overige

Eens in de twee jaar reikt het Benelux parlement-awards, prijzen en medailles uit aan personen die zich op uitzonderlijke wijze hebben ingezet voor de versterking van de samenwerking tussen de Benelux-landen.

Roelien Kamminga die als tweede ondervoorzitter van de Tweede Kamer de gasten op vrijdagavond namens beide Kamers welkom heette refereerde in haar speech naar eerdere, zeer bekende laureaten zoals Mark Rutte, Charles Michel en Xavier Bettel. Dit jaar ontving René van der Linden de Benelux-award voor zijn inzet voor internationale samenwerking in zijn vele functies. Schrijver Frits van Oostrom werd geëerd met de Benelux-prijs voor zijn boek *De Reynaert*. Voormalig diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen in Nederland, Filip D'havé nam de Benelux-medaille in ontvangst voor zijn jarenlange inzet voor de bilaterale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen. Voor het moedige optreden tijdens een brand in Luik in het 27 verdiepingen tellende Kennedy Tower kreeg ook het Luxembourg Air Rescue Team de Benelux-prijs. Dit team uit Luxemburg hadden diverse personen per helikopter gered nadat de plaatselijke brandweer hen niet kon bereiken in de top van het gebouw. Ook de heer Emmerman uit Eupen, België werd in het zonnetje gezet. Hij had zich op uitzonderlijke wijze ingespannen als vrijwilliger bij de overstromingen in 2021.

Jan Prins sprak op zaterdag 14 december namens de ombudsdiensten van de drie landen. Volgens Prins komen nog altijd weinig klachten binnen, terwijl mensen in grensregio's wel degelijk problemen ondervinden door de grens op vlak van belastingheffing, telewerk en sociale zekerheid.

Hij beschreef het van belang te investeren in de contacten ook met lokale ombudspersonen, vanuit het besef dat in essentie de problematiek overal hetzelfde is. Voorts gaven diverse leden op zaterdag 14 december een terugkoppeling op de werkzaamheden en de deelname aan internationale conferenties.

De voorzitter van de delegatie,
Talsma

De griffier van de delegatie,
Bakker-de Jong